

קשיש לבד בבית. אילוסטרציה (צילום: shutterstock) :
[נלחמים בקורונה](#)

לדאוג לכולם

חלוקת מזון למבודדים וקווי סיוע: שירותי הרווחה נערכים להתפשטות הקורונה .

אם חד הורית, קשיש, משפחה מתחת לקו העוני - כל אלו ועוד זקוקים בימים אלו לעזרה נוספת מהשירותים החברתיים | שתי עובדות סוציאליות מספרות על גיוס המתנדבים, איתור ומיפוי צרכים וניסיונות להתמודד עם אי הוודאות | ארגונים חברתיים לשר

הרווחה: נדרשת היערכות חירום

מאת [טל כרמון](#) עדכון אחרון: 12.03.2020, 15:41

[שתפו](#)

[ציצו](#)

[שלחו במייל](#)

[הדפיסו](#)

השירותים החברתיים נמצאים כרגע בהיערכות לקראת החמרה בהתפשטות נגיף הקורונה, ונראה כי הם בעיקר נסמכים על ערבות הדדית וסולידריות בתוך הקהילה. ככל שהמצב יחמיר, לא ברור איך מערכת שהורעבה תקציבית לאורך שנים תצליח לתת מענה לאנשים המוחלשים בחברה. העובדים הסוציאליים בשטח נדרשים להמציא בעצמם את אופן ההתמודדות למצב שישראל לא התמודדה איתו מעולם. האם זה יספיק?

שפרה שמעון, עו"ס מפתח תקווה: "יש משפחות שאין להן כסף לאלכוג'ל וחומרי חיטוי"

לדברי שפרה שמעון, עו"ס משפחה בפתח תקווה, "קיבלנו הנחיות להתנהל כרגיל, להיזהר אבל להמשיך בשגרה. מה שהשתנה זה המטופלים שלי, שחיים בעוני קשה. הייתי אתמול בביקורי בית, יש משפחות שאין להן כסף לקנות אלכוג'ל וחומרי חיטוי, זה הכי מטריד, שלא יכלים לדאוג להם".

שמעון פועלת לתת מענה בתוך הקהילה. "יש הרבה מאוד אנשים טובים שיעזרו אם צריך חבילות מזון, יש קבוצות הורים שמתארגנות לעזור אחד לשני עם הילדים במקרה הצורך. יש הרבה אנשים מתנדבים ואנשי מקצוע שיכולים להגיע ולהשאיר דברים מחוץ לדלת".

דבר העובדים בארץ ישראל
כל בוקר אצלך במייל

פוגשת משפחות שאין להם כסף להצטיידות בחומרי חיסוי ואלכוג'ל. למצולמת אין קשר לכתבה. נתי שוחט / פלאש 90

שמעון מתארת את ההתמודדות הייחודית הנדרשת מהמטופלים שלה מתחום בריאות הנפש. "הם נמצאים בחרדה מאוד גדולה, וההתמודדות שלהם עם המצב מאוד קיצונית. למרות שהם לא צריכים הם הולכים לסופר וקונים מלא ציוד ניקיון וחיטוי. אנחנו מנסים לתת להם כלים להתמודד עם המצב מבחינה רגשית. לשמור על קור רוח, אולי להישאר בבית ולהעסיק את עצמם בדברים כמו יצירה, שינויים בבית, לראות טלוויזיה אבל לא חדשות כי זה עוד יותר מכניס אותם לחרדות, להישאר עסוקים. זה ממש חשוב שהם יהיו רגועים, אחרת הם יכולים להיכנס למצבי לחץ שבהם הם יצטרכו אשפוז".

חוסר הוודאות הכללי משפיע גם על התחושות של שמעון ביחס לעבודתה. "כל הארץ והעולם מתמודדים עם משהו לא ידוע וגם אנחנו, מנסים להרגיע את האוכלוסייה למרות שאנחנו לא יודעים. אני רוצה בתור אשת מקצוע לתת את המענה והטיפול שצריך, אבל אין לנו ידע עם מה אנחנו מתמודדים".

שירלי קרוואני, עובדת סוציאלית ביהוד: "מאגר מתנדבים לשינוע של מזון ותרופות"

שירלי קרוואני, עו"ס קהילה, מנהלת משאבי קהילה ותחום ההתנדבות ביהוד, מפרטת את אופן היערכות ברשות. לדבריה "כרגע יש היערכות לקראת הימים הלא צפויים. איך מתמודדים עם כל הצרכים שעלו בקהילה ובכלל ולאוכלוסיות המוחלשות בפרט. איך נעזרים במתנדבים לטובת הדבר הזה. רואים שיש הרבה חוסרים ובושה להיחשף כאנשים בבידוד. כרגע הכל היערכות, לקראת מצבים כמו קשישים שהמטפלת שלהם חולה, או אם חד הורית באשפוז, או סגירת החינוך המיוחד. נמצאים באי-ודאות".

לדבריה המטרה נכון לעכשיו היא לגייס ולרתום אנשים לעזור אחד לשני, "יצרנו מאגר מתנדבים לצורך שינוע של מזון ותרופות. אם צריך בישול. קשישים שיהיו בבית והמטפלים/לדים בבידוד ולא יוכלו לעזור, משפחות שאין להם עורף משפחתי או שהורה מאושפז". בנוסף נעשית עבודת מיפוי של אנשים שיתכן ויצטרפו להיעזר בשירותי הרווחה. "מיפוי של קשישים, להתקשר, כולל ניסיון של איתור בקהילה. אנשים יסתכלו על השכנים שלהם, ויראו אם יש אנשים שחיים לבד, קשישים שישמחו לטלפון. המתנדבים יתקשרו גם לכאלה שלא מוכרים כבודדים. להתקשר כל כמה זמן לבדוק שהכל בסדר. גם לאנשים עם מוגבלויות, אנשים בודדים לא רק קשישים".

קרואני מוסיפה, "יש לנו קו תמיכה שפועל שלוש שעות ביום עם כוננות של עו"ס למצוקה רגשית והמוקד של 106 מעביר לנו פניות. אנחנו בונים עכשיו הדרכות להורים, עובדים לתת מענים מיוחדים כמו משפחות לילדים עם מוגבלות בעיקר לקראת מצב שבו יסגרו את המסגרות".

אבל עם כל היערכות ורתימת אנשים להתנדב ולסייע, קרואני מזכירה שאנחנו בשנה מורכבת מבחינת תקציב. "עם כל הקיצוצים שנעשו השנה אין לנו המון משאבים. בעיקר עוסקים באיתור. בסך הכל הרשות מגבה ואנחנו נערכים להשתמש באוכלוסיות החזקות".

עיריית תל אביב: קו חם לאזרחים ותיקים

כחלק מהיערכות הכללית למצב הודיעה היום (חמישי) עיריית תל אביב-יפו כי היא פותחת קו חם לאזרחים ותיקים. לפי הודעת העירייה, המוקד העירוני 106 יתוגבר מדי יום בשעות 9:00 – 17:00 באמצעות מערך עובדים סוציאליים. אזרחים ותיקים שיזדקקו לסיוע גם מעבר לשעות אלו יכולים לפנות אף הם למוקד, ועובדים סוציאליים כוננים ייתנו להם מענה מהיר.

שלושה ארגונים חברתיים פנו הבוקר (חמישי) לשר הרווחה אופיר אקוניס בדרישה לסייע לאוכלוסיות המוחלשות שנעזרות במחלקות לשירותים חברתיים. הארגונים, 'רבנים לזכויות אדם', 'נקודת מפנה' ו'מזון' כתבו לאקוניס כי "בניגוד לרוב אזרחי המדינה, לקוחות המחלקות לשירותים חברתיים לא מקבלים תוספת כסף לקצבה כדי שיוכלו לעמוד ברכישת מוצרים ייעודיים או אחרים אשר נרכשים בכמויות על ידי כלל האוכלוסייה כחלק מההכנות והתמודדות עם נגיף הקורונה, הם אינם יכולים להתמודד עם העלויות הגדולות במחיריהם של מוצרים שונים אשר הפכו להיות חלק ממוצרי הצריכה הבסיסיים אך הנגשתם הכלכלית לאזרחים מעוטי ההכנסה בעייתית".

הארגונים מבקשים שתבצע היערכות חירום לחלוקת מוצרי מזון וניקיון בסיסיים לאוכלוסיות אלו, שיאפשרו להן להמשיך להתקיים בכבוד תוך שמירה על בריאותם. בנוסף הארגונים קוראים לשר להכין רשימת מוצרים בסיסיים הקשורים ישירות להתמודדות עם נגיף הקורונה ולדאוג שבמימון המשרד, בכל לשכה לשירותים חברתיים יהיה מלאי מספיק של מוצרים אלה כדי לחלק אותם, בחינם או תמורת סכום סמלי ביותר ללקוחות השירותים החברתיים. המוצרים הם: מסכות, גל לחיטוי, כפפות חד פעמיות, חומרי ניקוי כללים.

מתנדבים אורזים מזון לנזקקים לקראת החגים. ארכיון (צילום) ChameleonsEye / Shutterstock.com :

הארגונים מבקשים התייחסות לנושא חלוקת מזון לאזרחים הנאלצים להישאר בבתים ואשר אין ברשותם כרטיסי אשראי המאפשרים להם רכישת מוצרים מהבית. "אנו סבורים כי על משרד הרווחה ליזום, ברמה מקומית ובשיתוף הרשויות המקומיות, מערך רכישת מזון מרוחק וחלוקתו כאשר התשלום עבור המזון מתבצע בעת קבלתו ובמזומן".

אבי דבוש, מנכ"ל רבנים למען זכויות אדם: "בימים קשים יש מי שנפגעים יותר. העניים והרעבים מבינינו חסרי הגנות בזמן הקורונה. התפקיד של שר הרווחה וממשלת ישראל בכלל, היא להגן על חסרי האמצעים בדרכים אפקטיביות. מדובר בפעולה דחופה ומיידית. אנחנו מצללים בפעמונים, ונמשיך לעמוד לצד החיים בעוני בישראל."

משרד הרווחה: "המחלקות הונחו לקיים קשר רציף עם מבודדים מאוכלוסיית מקבלי שירותי הרווחה"

ממשרד הרווחה נמסר בתגובה לפניית 'דבר' כי "במסגרת ההיערכות לאפשרות של גידול במספר המבודדים הנחה המשרד את המחלקות לשירותים חברתיים לקיים קשר רציף עם מבודדים מקרב אוכלוסיית מקבלי שירותי הרווחה, ובמיוחד אזרחים ותיקים ואנשים עם מוגבלויות. כל הפניות שהתקבלו במחלקות מטופלות לפי צרכי הפונים."

המשרד לא השיב לשאלות מפורטות בנוגע למספר הפניות נעשו לשירותי הרווחה ברשויות בעקבות המצב, האם קיימת היערכות לקראת מצב קיצוני יותר, האם מתוכנן סיוע לאנשים בבידוד שאין להם כרטיסי אשראי ואינם מסוגלים לעשות קניות במשלוח, והאם בודקים באופן יזום קשישים או אנשים עם מוגבלויות שחיים לבד.

קשיש לבד בבית. אילוסטרציה (צילום: shutterstock): נלחמים בקורונה

לדאוג לכולם

חלוקת מזון למבודדים וקווי סיוע: שירותי הרווחה נערכים להתפשטות הקורונה.

אם חד הורית, קשיש, משפחה מתחת לקו העוני - כל אלו ועוד זקוקים בימים אלו לעזרה נוספת מהשירותים החברתיים | שתי עובדות סוציאליות מספרות על גיוס המתנדבים, איתור ומיפוי צרכים וניסיונות להתמודד עם אי הוודאות | ארגונים חברתיים לשר

הרווחה: נדרשת היערכות חירום

מאת **טל כרמון** עדכון אחרון: 12.03.2020, 15:41

שתפו

צייצו

שלחו במייל

הדפיסו

השירותים החברתיים נמצאים כרגע בהיערכות לקראת החמרה בהתפשטות נגיף הקורונה, ונראה כי הם בעיקר נסמכים על ערבות הדדית וסולידריות בתוך הקהילה. ככל שהמצב יחמיר, לא ברור איך מערכת שהורעבה תקציבית לאורך שנים תצליח לתת מענה לאנשים המוחלשים בחברה. העובדים הסוציאליים בשטח נדרשים להמציא בעצמם את אופן ההתמודדות למצב שישראל לא התמודדה איתו מעולם. האם זה יספיק?

שפרה שמעון, עו"ס מפתח תקווה: "יש משפחות שאין להן כסף לאלכוג'ל וחומרי חיטוי"

לדברי שפרה שמעון, עו"ס משפחה בפתח תקווה, "קיבלנו הנחיות להתנהל כרגיל, להיהרר אבל להמשיך בשגרה. מה שהשתנה זה המטופלים שלי, שחיים בעוני קשה. הייתי אתמול בביקורי בית, יש משפחות שאין להן כסף לקנות אלכוג'ל וחומרי חיטוי, זה הכי מטריד, שלא יכולים לדאוג להם".

שמעון פועלת לתת מענה בתוך הקהילה. "יש הרבה מאוד אנשים טובים שיעזרו אם צריך חבילות מזון, יש קבוצות הורים שמתארגנות לעזור אחד לשני עם הילדים במקרה הצורך. יש הרבה אנשים מתנדבים ואנשי מקצוע שיכולים להגיע ולהשאיר דברים מחוץ לדלת".

דבר העובדים בארץ ישראל כל בוקר אצלך במייל

אישור ההצטרפות מהווה הסכמה לתנאי השימוש באתר

שמעון מתארת את ההתמודדות הייחודית הנדרשת מהמטופלים שלה מתחום בריאות הנפש. "הם נמצאים בחרדה מאוד גדולה, וההתמודדות שלהם עם המצב מאוד קיצונית. למרות שהם לא צריכים הם הולכים לסופר וקונים מלא ציוד ניקיון וחיתוי. אנחנו מנסים לתת להם כלים להתמודד עם המצב מבחינה רגשית. לשמור על קור רוח, אולי להישאר בבית ולהעסיק את עצמם בדברים כמו יצירה, שינויים בבית, לראות טלוויזיה אבל לא חדשות כי זה עוד יותר מכניס אותם לחרדות, להישאר עסוקים. זה ממש חשוב שהם יהיו רגועים, אחרת הם יכולים להיכנס למצבי לחץ שבהם הם יצטרכו אשפוז".

חוסר הודאות הכללי משפיע גם על התחושות של שמעון ביחס לעבודתה. "כל הארץ והעולם מתמודדים עם משהו לא ידוע וגם אנחנו, מנסים להרגיע את האוכלוסייה למרות שאנחנו לא יודעים. אני רוצה בתור אשת מקצוע לתת את המענה והטיפול שצריך, אבל אין לנו ידע עם מה אנחנו מתמודדים".

שירלי קרוואני, עובדת סוציאלית ביהוד: "מאגר מתנדבים לשינוע של מזון ותרופות"

שירלי קרוואני, עו"ס קהילה, מנהלת משאבי קהילה ותחום ההתנדבות ביהוד, מפרטת את אופן ההיערכות ברשות. לדבריה "כרגע יש היערכות לקראת הימים הלא צפויים. איך מתמודדים עם כל הצרכים שעלו בקהילה ובכלל ולאוכלוסיות המוחלשות בפרט. איך נעזרים במתנדבים לטובת הדבר הזה. רואים שיש הרבה חוסרים ובושה להיחשף כאנשים בבידוד. כרגע הכל היערכות, לקראת מצבים כמו קשישים שהמטפלת שלהם חולה, או אם חד הורית באשפוז, או סגירת החינוך המיוחד. נמצאים באי-ודאות".

לדבריה המטרה נכון לעכשיו היא לגייס ולרתום אנשים לעזור אחד לשני, "יצרנו מאגר מתנדבים לצורך שינוע של מזון ותרופות. אם צריך בישול. קשישים שיהיו בבית והמטפלים/ילדים בבידוד ולא יוכלו לעזור, משפחות שאין להם עורף משפחתי או שהורה מאושפז". בנוסף נעשית עבודת מיפוי של אנשים שיתכן ויצטרכו להיעזר בשירותי הרווחה. "מיפוי של קשישים, להתקשר, כולל ניסיון של איתור בקהילה. אנשים יסתכלו על השכנים שלהם, ויראו אם יש אנשים שחיים לבד, קשישים שישמחו לטלפון. המתנדבים יתקשרו גם לכאלה שלא מוכרים כבודדים. להתקשר כל כמה זמן לבדוק שהכל בסדר. גם לאנשים עם מוגבלויות, אנשים בודדים לא רק קשישים".

סולידריות. אילוסטרציה (צילום) Shutterstock :

קרוואני מוסיפה, "יש לנו קו תמיכה שפועל שלוש שעות ביום עם כוננות של עו"ס למצוקה רגשית והמוקד של 106 מעביר לנו פניות. אנחנו בונים עכשיו הדרכות להורים, עובדים לתת מענים מיוחדים כמו משפחות לילדים עם מוגבלות בעיקר לקראת מצב שבו יסגרו את המסגרות".

אבל עם כל ההיערכות ורתימת אנשים להתנדב ולסייע, קרוואני מזכירה שאנחנו בשנה מורכבת מבחינת תקציב. "עם כל הקיצוצים שנעשו השנה אין לנו המון משאבים. בעיקר עוסקים באיתור. בסך הכל הרשות מגבה ואנחנו נערכים להשתמש באוכלוסיות החזקות".

עיריית תל אביב: קו חם לאזרחים ותיקים

כחלק מהיערכות הכללית למצב הודיעה היום (חמישי) עיריית תל אביב-יפו כי היא פותחת קו חם לאזרחים ותיקים. לפי הודעת העירייה, המוקד העירוני 106 יתוגבר מדי יום בשעות 9:00 – 17:00 באמצעות מערך עובדים סוציאליים. אזרחים ותיקים שיזדקקו לסיוע גם מעבר לשעות אלו יכולים לפנות אף הם למוקד, ועובדים סוציאליים כוננים ייתנו להם מענה מהיר.

שלושה ארגונים חברתיים פנו הבוקר (חמישי) לשר הרווחה אופיר אקוניס בדרישה לסייע לאוכלוסיות המוחלשות שנעזרות במחלקות לשירותים חברתיים. הארגונים, 'רבנים לזכויות אדם', 'נקודת מפנה' ו'מזון' כתבו לאקוניס כי "בניגוד לרוב אזרחי המדינה, לקוחות המחלקות לשירותים חברתיים לא מקבלים תוספת כסף לקצבה כדי שיוכלו לעמוד ברכישת מוצרים ייעודיים או אחרים אשר נרכשים בכמויות על ידי כלל האוכלוסייה כחלק מההכנות והתמודדות עם נגיף הקורונה, הם אינם יכולים להתמודד עם העלויות הגדולות במחיריהם של מוצרים שונים אשר הפכו להיות חלק ממוצרי הצריכה הבסיסיים אך הנגשתם הכלכלית לאזרחים מעוטי ההכנסה בעייתית".

הארגונים מבקשים שתבצע היערכות חירום לחלוקת מוצרי מזון וניקיון בסיסיים לאוכלוסיות אלו, שיאפשרו להן להמשיך להתקיים בכבוד תוך שמירה על בריאותם. בנוסף הארגונים קוראים לשר להכין רשימת מוצרים בסיסיים הקשורים ישירות להתמודדות עם נגיף הקורונה ולדאוג שבמימון המשרד, בכל לשכה לשרותים חברתיים יהיה מלאי מספיק של מוצרים אלה כדי לחלק אותם, בחינם או תמורת סכום סמלי ביותר ללקוחות השירותים החברתיים. המוצרים הם: מסכות, ג'ל לחיטוי, כפפות חד פעמיות, חומרי ניקוי כללים.

מתנדבים אורזים מזון לנזקקים לקראת החגים. ארכיון (צילום) ChameleonsEye / Shutterstock.com :

הארגונים מבקשים התייחסות לנושא חלוקת מזון לאזרחים הנאלצים להישאר בביתם ואשר אין ברשותם כרטיסי אשראי המאפשרים להם רכישת מוצרים מהבית. "אנו סבורים כי על משרד הרווחה ליזום, ברמה מקומית ובשיתוף הרשויות המקומיות, מערך רכישת מזון מרחוק וחלוקתו כאשר התשלום עבור המזון מתבצע בעת קבלתו ובמומין".

אבי דבוש, מנכ"ל רבנים למען זכויות אדם: "בימים קשים יש מי שנפגעים יותר. העניים והרעבים מבינינו חסרי הגנות בזמן הקורונה. התפקיד של שר הרווחה וממשלת ישראל בכלל, היא להגן על חסרי האמצעים בדרכים אפקטיביות. מדובר בפעולה דחופה ומיידית. אנחנו מצלצים בפעמונים, ונמשיך לעמוד לצד החיים בעוני בישראל."

משרד הרווחה: "המחלקות הונחו לקיים קשר רציף עם מבודדים מאוכלוסיית מקבלי שירותי הרווחה"

משרד הרווחה נמסר בתגובה לפניית 'דבר' כי "במסגרת ההיערכות לאפשרות של גידול במספר המבודדים הנחה המשרד את המחלקות לשירותים חברתיים לקיים קשר רציף עם מבודדים מקרב אוכלוסיית מקבלי שירותי הרווחה, ובמיוחד אורחים ותיקים ואנשים עם מוגבלויות. כל הפניות שהתקבלו במחלקות מטופלות לפי צרכי הפונים."

המשרד לא השיב לשאלות מפורטות בנוגע למספר הפניות נעשו לשירותי הרווחה ברשויות בעקבות המצב, האם קיימת היערכות לקראת מצב קיצוני יותר, האם מתוכנן סיוע לאנשים בבידוד שאין להם כרטיסי אשראי ואינם מסוגלים לעשות קניות במשלוח, והאם בודקים באופן יזום קשישים או אנשים עם מוגבלויות שחיים לבד.